

Més sobre la concordança del participi, en temps compostos

(ens en parla Josep Llobera)

Quan tenim un pronom feble de tercera persona fent de complement directe d'un verb, i anteposat a aquest, el participi passat hi ha de concordar: *aquells dibuixos, els he fets jo, però vosaltres encara no els havíeu vistos; les han dutes al magatzem; la hi han deixada*; i encara: *aquest anunci, ja l'he vist moltes vegades; aquesta pel·lícula, ja l'he vista; aquests cotxes, ja els havíem vistos abans; aquelles noies, ja les havíem vistes aquest matí*, etc. Ara bé, hi ha un cas un xic més complicat: és el del participi passat amb pronom feble de tercera persona (i complement directe) anteposat al verb, però amb infinitiu posposat; per exemple: *aquelles parelles, les hem vistes ballar*, on tenim tots els elements que necessitàvem: un pronom feble de tercera persona i d'acusatiu, *les*, davant la forma verbal composta *hem vistes* (on, naturalment, hi ha un participi passat), i com a acabament un infinitiu, *ballar*.

En aquest cas, hi ha vegades que cal fer concordar el participi passat amb el pronom complement directe, i altres vegades que no. El problema rau en el fet de saber si el pronom feble de tercera persona és complement directe del verb al qual pertany el participi (en el qual cas la concordança del participi es farà amb aquest pronom), o bé si és complement directe de l'infinitiu (en el qual cas el participi resta invariable).

— *aquelles parelles, les hem vistes ballar*

— *aquestes danses, hem vist ballar-les*

Una forma empírica de saber si el pronom feble és complement del verb en temps compost o bé de l'infinitiu és posposant-lo a aquest darrer; si la frase que resulta té sentit, és que és complement d'aquest infinitiu (i per tant, com hem dit, el participi ha de restar invariable); si no té sentit, això voldrà dir que és complement del verb en temps compost (i per tant, haurem de fer que el participi concordi amb el pronom feble). Com a exemples, posarem aquestes dues frases: *aquestes parelles, les hem vist ballar*, i: *aquestes danses, les hem vist ballar*. Si col·loquem el pronom darrere l'infinitiu, tindrem: *aquestes parelles,*

hem vist ballar-les (la qual cosa no té sentit), i: *aquestes danses, hem vist ballar-les* (que sí que té sentit).

Comprovat, doncs, que en el primer cas el pronom no és complement de l'infinitiu, sinó del temps compost, hem de fer-hi concordar el participi amb l'esmentat pronom: *aquestes parelles, les hem vistes ballar*; contràriament, en el segon cas hem de deixar el participi invariable: *aquestes danses, les hem vist ballar*.

NOTA: Aquest article és una fusió dels dos que l'ator publicà en la columna «El llenguatge» del diari *Avui* els dies 1 i 2 de maig de 1986. Encara continua insistint sobre el mateix en les columnes dels dies 3 i 4.

ESTABLIMENTS

BOMBONERIA

CONFITERIA

GELATERIA

PASTISSERIA

Major de Sarrià, 57. Tels. 203-07-14, 203-00-04
Plaça de Sarrià, 12-13. Tel. 203-04-73
Fax 280-65-56 - 08017-Barcelona